

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o K 006861 12 Kž
Brčko, 28.11.2012. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudaca Maide Kovačević, kao predsjednika vijeća, Ilje Klaić i Dragane Tešić, kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Mensure Hadžić, u kaznenom predmetu protiv optuženog A.S. iz B., zbog kaznenog djela Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora ili netrpeljivosti iz članka 160. stavak 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odlučujući o žalbama Tužitelja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i branitelja O.M., odvjetnika iz B., izjavljenim protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o K 006861 10 K od 30.01.2012. godine, nakon sjednice kaznenog vijeća održane dana 28.11.2012. godine, u nazočnosti Tužitelja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine Gojka Stjepanović, optuženog A.S. i njegovog branitelja O.M., odvjetnika iz B., donio je slijedeću

P R E S U D U

ODBIJAJU SE kao neosnovane žalba Tužitelja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i žalba branitelja optuženog A.S. iz B. - odvjetnika O.M. iz B. i POTVRĐUJE presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o K 006861 10 K od 30.01.2012. godine

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o K 006861 10 K od 30.01.2012. godine, optuženi A.S. iz B., oglašen je krivim da je radnjama pobliže opisanim u izreci te presude počinio kazneno djelo Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora ili netrpeljivosti iz članka 160. stavak 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, za koje mu je temeljem istog zakonskog propisa i uz primjenu članaka 42., 49., 60., 61. i 62. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, izrečena uvjetna osuda kojom mu je utvrđena kazna zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine, koja neće biti izvršena ukoliko optuženi u periodu od 3 (tri) godine ne počinu novo kazneno djelo. Temeljem članka 160. stavak 4., 71. stavak 1. točka e. i 78. stavak 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine optuženom je izrečena mjera sigurnosti oduzimanja predmeta personalnog računara PC ... model ... serijski broj ... i Lap-top marke ... serijski broj ... i HDD serijski broj ... Istom presudom optuženi je obavezan da na ime paušala za rad suda plati iznos od 100,00 KM u roku od 15 dana po pravomoćnosti presude.

Protiv navedene presude žalbe su u zakonskom roku izjavili Tužitelj Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i branitelj optuženog A.S. - odvjetnik O.M. iz B. Tužitelj Brčko distrikta Bosne i Hercegovine prvostupanjsku presudu pobija zbog odluke o kazni iz članka 300. stavak 1 Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, s prijedlogom da ovaj sud uvaži njegovu žalbu kao osnovanu i preinači prvostupanjsku presudu u pogledu odluke o kazni, tako što će optuženom izreći bezuvjetnu kaznu zatvora. Branitelj optuženog A.S. iz B. prvostupanjsku presudu pobija zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 1. točka d. i k. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u žalbi greškom naveden članak 292. stavak 1. točka c. i k.), zbog povrede kaznenog zakona iz članka 298. stavak 1. točka a. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u svezi s člankom 160. stavak 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja iz članka 199. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i zbog odluke o kaznenopravnoj sankciji iz članka 300. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, s prijedlogom da ovaj sud uvaži njegovu žalbu i preinači pobijanu presudu, tako što će optuženog osloboditi od optužbe ili pobijanu presudu preinači, tako što će optuženom utvrditi kaznu zatvora u kraćem trajanju i sa kraćim rokom provjere.

Povodom izjavljenih žalbi Tužitelj Brčko distrikta Bosne i Hercegovine je podneskom broj T 18 o KT 0001113 10 od 26.03.2012. godine, dao odgovor na žalbu branitelja optuženog, a branitelj optuženog je podneskom od 03.04.2012. godine dao odgovor na žalbu tužitelja.

Na javnoj sjednici kaznenog vijeća ovog suda održanoj 28.11.2012. godine Tužitelj Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i branitelj optuženog su ostali u svemu kod navoda i prijedloga iz pismeno izjavljenih žalbi, kao i kod datih odgovora na žalbu.

Ovaj sud je ispitao prvostupanjsku presudu u smislu članka 306. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, nakon čega je odlučio kao u izreci ove presude, zbog razloga koji slijede:

Neosnovano se u žalbi branitelja prigovara da je optuženom A.S. tijekom prvostupanjskog postupka bilo uskraćeno pravo na obranu, odnosno da njemu kao izabranom branitelju nije bilo omogućeno prisustvo ispitivanju tada osumnjičenog A.S. u prostorijama Policije Brčko distrikta Bosne i Hercegovine od 12.03.2010. godine. Provjeravajući ovakve tvrdnje branitelja, ovaj sud je uvidom u Zapisnik o ispitivanju osumnjičenog A.S. u Policiji Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 14.02-04.2-308/10 od 12.03.2010. godine, sa sigurnošću utvrdio da je osumnjičeni prije davanja bilo kakve izjave u Policiji BD BiH bio upoznat sa svim pravima iz članka 78. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i da je tom prigodom izjavio da ne želi uzeti branitelja koji bi prisustvovao njegovom ispitivanju, što je potvrdio i vlastoručnim potpisom pored takve izjave. U kasnijem tijeku kaznenog postupka, prigodom ispitivanja u Tužiteljstvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine od 13.03.2010.godine, kao i tijekom cjelokupnog prvostupanjskog postupka, optuženi je sve radnje u postupku poduzimao uz pomoć svog izabranog branitelja O.M., odvjetnika iz B. U takvim okolnostima je, po ocjeni ovog suda, bez značaja za eventualnu povredu prava na obranu optuženog, da li je za vrijeme njegovog davanja iskaza u Policiji Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, njegov budući

branitelj telefonom pozivao policiju i tražio da prisustvuje ispitivanju osumnjičenog. Ovo zbog toga što je odricanjem od prava na branitelja kod saslušanja u Policiji Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, osumnjičeni A.S. u potpunosti konzumirao svoje pravo iz članka 39. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Slijedom toga ovaj sud smatra da u prvostupanjskom postupku optuženom nije uskraćeno pravo na obranu, a time niti počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 1. točka d. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u žalbi branitelja se očito pogreškom navodi da se radi o bitnoj povredi odredaba kaznenog postupka iz članka 292. stavak 1. točka c.).

Jednako tako se neosnovano u žalbi branitelja optuženog prigovora da prvostupanjska presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama u pogledu bitnih obilježja kaznenog djela za koje se optuženi tereti, a koje se odnose na element javnosti foruma na kojem je predmetni tekst objavljen, odnosno u pogledu podobnosti objavljenog teksta da izazove nacionalnu, rasnu i vjersku mržnju, razdor ili nesnošljivost, jer je po mišljenju branitelja optuženi u konkretnom slučaju iznio samo svoje mišljenje u kome nema ništa uvredljivo. Ovakvi prigovori branitelja su neosnovani jer je prvostupanjski sud razloge o odlučnim činjenicama, vezanim uz postojanje kaznenog djela i krivnje optuženog, dao na strani osam obrazloženja pobijane presude, tako da se ne mogu prihvatiti tvrdnje branitelja da pobijana presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama i da je time počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 297. stavak 1. točka k. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u žalbi branitelja pogrešno navedena kao bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 292. stavak 1. točka k.).

Kada je u pitanju činjenični supstrat na komu se zasniva prvostupanjska presuda, neosnovano se u žalbi branitelja dovodi u pitanje pravilnost utvrđenih odlučnih činjenica koje se odnose na zakonsko obilježje kaznenog djela iz članka 160. stavak 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, a tiču se „javnosti“ napisanih komentara, odnosno da je njihovim objavljivanjem došlo do „izazivanja“ vjerske ili nacionalne mržnje. Naime, iako se iz navedene zakonske odredbe onako kako je ona napisana ne može zaključiti da se za počinjenje tih kaznenopravnih radnji zahtijeva javnost poduzetih radnji kojim se ostvaruje obilježje kaznenog djela iz članka 160. stavak 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, pravilno je prvostupanjski sud zaključio da je optuženi objavljivanjem spornog sadržaja na internet stranici ... ostvario sva zakonska obilježja kaznenog djela Izazivanja nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora ili nesnošljivosti, kako u pogledu ostalih bitnih elemenata, tako i u pogledu javnosti i dostupnosti napisanih komentara na spornom internetskom forumu širem krugu čitatelja.

Pogrešno se u žalbi branitelja tvrdi da se radi o tzv. „zatvorenom forumu“, koji nije dostupan širem krugu zainteresiranih građana, odnosno da se tom forumu moglo pristupiti tek nakon prijave administratoru, koji odobrava registraciju i zainteresiranom korisniku dodjeljuje lozinku čijim se unošenjem tek može pristupiti internet stranici ..., te da su takvu proceduru pristupa na navedenu stranicu potvrdili i svjedoci H.H. i A.P., informatičari Policije Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Ovakve tvrdnje branitelja nisu potvrdili navedeni svjedoci, naprotiv svjedoci H.H. i A.P., uključujući i inspektora G.K., su u svom iskazu naveli da je navedena internet stranica, uključujući i forum na kome je optuženi objavio sporne tekstove, dostupna

bilo kom korisniku interneta i da pristup toj stranici ne zahtijeva bilo kakve predradnje da bi se nesmetano mogli čitati svi tekstovi koji su objavljeni na predmetnom forumu. Prijava administratoru, kao i sve druge formalnosti o kojima su navedeni svjedoci govorili, uključujući i prethodno unošenje lozinke, bilo bi neophodno samo ako korisnik želi sudjelovati u komentiranju onoga što je tema na određenom forumu navedene internet stranice (...).

Nadalje se neosnovano u žalbi branitelja prigovara da je prvostupanjski sud propustio utvrditi odlučne činjenice vezane uz postojanje bitnog obilježja ovog kaznenog djela, koje se odnose na „izazivanje“ nacionalne, rasne ili vjerske mržnje..., jer po mišljenju branitelja u objavljenim tekstovima nema ničega uvredljivog i oni u suštini predstavljaju iznošenje mišljenja optuženog o nekim hipotetskim događajima.

Ovako stajalište branitelja se temelji na pogrešnom razumijevanju suštine inkriminacije koja predstavlja kazneno djelo Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora ili netrpeljivosti ili članka 160. stavak 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Naime, da bi određena radnja, u konkretnom slučaju pisanjem komentara na neku aktualnu temu, imala karakter navedenog kaznenog djela nije nužno da je tako poduzeta radnja stvarno proizvela konkretne negativne posljedice u smislu izazivanja rasnih, vjerske ili nacionalne mržnje i netrpeljivosti, nego je dovoljno da je sadržaj poduzete radnje (objavljenih komentara) objektivno podoban da proizvede takav efekat. Kada se analiziraju sadržaji koji je optuženi objavio na internet stranici ... može se vidjeti da su u njihovom pisanju korišteni određeni izrazi koji su po ocjeni ovog suda izrazito uvredljivi za pripadnike jedne konkretne etničke skupine u B.d., kao što je termin „ovaj smrdski Božić“, koji sam po sebi predstavlja grubo vrijeđanje vjerskih osjećanja jedne konkretne etničke skupine. Argumentacija optuženog da se u konkretnom slučaju radi o pogrešci u pisanju i da je tom prilikom mislio ustvari na „srpski Božić“, po ocjeni ovoga suda, krajnje je naivna i neuvjerljiva. Isto se može reći i za rečenične sklopove korištene u objavljenim tekstovima, kao što su, primjera radi „riješiti se opasnosti iza leđa“, „te bi u našem okruženju ostao samo centar grada, koji bi onda trebalo polahko očistiti“ i „tu žive srbi naseljeni iz raznih vukojebina...“. Međutim, kada se analizira cjelokupan sadržaj tekstova koje je optuženi objavio na navedenom forumu, jasno se može zaključiti da se ne radi o iznošenju slobodnog mišljenja o nekom aktualnom društvenom problemu, nego na krajnje neprikladan način, u formi dijaloga, razrađenoj strategiji postupanja isključivo prema jednoj od etničkih skupina u B.d.BiH, u slučaju secesije dijela teritorija BiH (referendum o odcjepljenju). Bez obzira što je očigledno da je sadržaj spornih komentara dat u hipotetskoj formi, kako sam optuženi kaže u slučaju mogućeg „vojnog scenarija“, time se ne umanjuje njihova podobnost da se izazove željeni efekat, bez obzira na realnu mogućnost realizacije onoga što se u tekstu iznosi. Stoga je, po ocjeni ovog suda, ispravan zaključak prvostupanjskog suda da su se u takvim radnjama optuženog ostvarila sva zakonska obilježja kaznenog djela Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora ili netrpeljivosti iz članka 160. stavak 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Pogrešno se u žalbi branitelja kaznenopravne radnje koje se optuženom stavljaju na teret pokušavaju prikazati kao bezazleno izražavanje mišljenja koje jamči članak 2. stavak 3. točka g. Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno kao manifestiranje domoljublja od strane optuženog, motivirano mogućim ugrožavanjem teritorijalne cjelovitosti i ustavnog poretka BiH, a da su policija i tužiteljstvo sadržaj spornih

komentara plasirali u medijima kako bi optuženom „montirali proces“ za izazivanje nacionalne mržnje.

Ovakove tvrdnje branitelja su potpuno neargumentirane i polaze od pogrešnog shvatanja granica slobode izražavanja (mišljenja) koje je zajamčeno Ustavom Bosne i Hercegovine i predstavlja civilizacijski standard prihvaćen u svim demokratskim društvima. Naime, iako je zajamčeno Ustavom Bosne i Hercegovine ovo pravo nije neograničeno, naprotiv, ono je u znatnoj mjeri reducirano u multietničkim zajednicama, tako da sloboda javnog iznošenja svog mišljenja, kao univerzalno pravo svakog slobodnog građanina, ulazi u kaznenopravnu sferu u onom trenutku kada se počinja iznositi stajališta kojima se grubo vrijeđaju vjerski ili nacionalni osjećaji pripadnika jedne od vjerskih ili etničkih skupina koja tvori takvu zajednicu. Ovo se pogotovu odnosi na iznošenje takvih stajališta (komentara) kojim se dovodi u pitanje položaj čitave jedne etničke skupine u B.d.BiH makar to bila hipotetska projekcija za slučaj „vojnog scenarija“, kako se to navodi u spornim komentarima optuženog. U takvim okolnostima je pravilno postupio prvostupanjski sud kada je optuženog A.S. oglasio krivim zbog navedenih kaznenopravnih radnji, kvalificirajući ih kao kazneno djelo Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora ili netrpeljivosti iz članka 160. stavak 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, tako da takvom svojom odlukom prvostupanjski sud nije povrijedio kazneni zakon na štetu optuženog u smislu članka 298. stavak 1. točka a. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kako se to želi sugerirati u žalbi branitelja.

Kada je u pitanju kaznena sankcija koju je prvostupanjski sud izrekao optuženom, neosnovano se, s jedne strane u žalbi tužitelja prigovara da je prvostupanjski sud optuženom izrekao preblagu kaznenu sankciju sobzirom da je za kazneno djelo iz članka 160. stavak 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine propisana kazna zatvora u trajanju od 1 do 5 godina, a s druge strane u žalbi branitelja, da bi se i s uvjetnom osudom sa kraćim rokom provjere i manjom utvrđenom kaznom mogla postići svrha kažnjavanja. Naime, prvostupanjski sud prigodom izbora vrste i visine kaznene sankcije koju će izreći optuženom pravilno primijenio odredbe članka 49. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i uzeo u ocjenu sve olakšavajuće okolnosti na strani optuženog. Imajući u vidu da tom prigodom nije našao otežavajućih okolnosti, s čim je suglasan i ovaj sud, pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da su se zbog svih olakšavajućih okolnosti na strani optuženog, kao i svih okolnosti pod kojim je ovo kazneno djelo počinjeno, u konkretnom slučaju stekli potrebni uvjeti za primjenu odredbi članka 60., 61. i 62. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odnosno da kada je u pitanju optuženi A.S. i kazneno djelo za koje se tereti, izvršenje kazne nije prijeko potrebno radi kaznenopravne zaštite. Stoga je po ocjeni ovog suda prvostupanjski sud pravilno zaključio da će se u konkretnom slučaju svrha izricanja kaznenih sankcija propisana člankom 7. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u potpunosti ostvariti i upozorenje uz prijetnju kazne, odnosno uvjetnom osudom. S tim u svezi utvrđena kazna zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine, koja neće biti izvršena ukoliko optuženi u periodu od 3 (tri) godine ne počini novo kazneno djelo, po ocjeni ovog suda, predstavlja adekvatnu mjeru kako težini i okolnostima počinjenja kaznenog djela za koje se optuženi tereti i stupnju krivice optuženog, tako i njegovim osobnim i obiteljskim prilikama.

Kako je iz svega naprijed izloženog razvidno da su žalbe Tužitelja i branitelja optuženog u cijelosti neosnovane, ovaj sud je u skladu s člankom 313. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odlučio kao u izreci ove presude.

ZAPISNIČAR

Mensura Hadžić

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Maida Kovačević